



KOULUKULJETUS OPAS

KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA

23.4.2025 § 26



SISÄLLYSLUETTELO

1	KOULUKULJETUSETUUDEN MYÖNTÄMISPERIAATTEET	2
2	PERUSOPETUKSEN KULJETUKSET	3
2.1	POIKKEUSKULJETUKSET	3
2.1.1	KOULUMATKAN VAARALLISUUS.....	3
2.1.2	PETOKYYDIT	4
2.1.3	KOULUMATKAN VAIKEUS TAI RASITTAVUUS	4
2.1.4	TILAPÄINEN KULJETUS.....	4
3	SAATTOAVUSTUS	5
4	MUUSSA KUIN LÄHIKOULUSSA TAI VIERAASSA KUNNASSA KOULUA KÄYVÄT OPPILAAT	5
5	AAMU JA - ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KULJETUKSET	5
6	ESIOPETUKSEN KULJETUKSET	6
7	KOULUKULJETUSEDUN HAKEMINEN ESI- JA PERUSOPETUS	6
8	KULJETUKSEN AIKANA	7
9	KULJETUKSEN YLEISET OHJEET	8
10	ONGELMATILANTEET	8



1 KOULUKULJETUSETUUDEN MYÖNTÄMISPERIAATTEET

Oppilaan koulumatka korvataan, kun matka lähikouluun on yli 3 km tai yli 5 km. Koulumatka korvataan myös, jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi (perusopetuslaki 32 §).

- **Koulumatkalla tarkoitetaan** matkaa oppilaan vakituisesta, väestörekisteriin merkitystä asuinpaikasta lähikouluun.
- Lapsen asuessa **kahden eri huoltajan luona**, kunta on velvollinen järjestämään lapsen koulukuljetuksen **vain väestörekisteriin merkittyyn asuinpaikkaan**.
- **Oppilaan koulumatkan pituus** lasketaan lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kotiportilta kouluportille.
- **Kuljetusta ei järjestetä välttämättä koko koulumatkalle**, vaan koulumatka voi muodostua osittain oppilaan itse kulkemasta matkasta.
- **Eri koulujen koulukuljetukset** pyritään reitittämään yhteen, joten koulukuljetusetuun oikeutetun oppilaan kävelymatka kuljetusten koontipaikalle voi vaihdella tapauskohtaisesti.
- **Oppilaille, joille on tehty oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva päätös**, tukea saavilla oppilailla voi kunnan päätösten mukaisesti olla oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen.
- Oppilaan mahdollisuuksia omatoimiseen kulkemiseen osalla koulumatkaa arvioidaan ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:ssä mainitut kriteerit kuten oppilaan ikä, muut olosuhteet ja tien vaarallisuus sekä koulumatkaan kuluva aika.
- **Omapastuurajat kävellen**, koulukuljetuksessa mukana olevan oppilaan matkaan voi sisältyä kävelyosuus linja-autopysäkillä tai taksireitin varteen:
 - vuosiluokilla 1 – 6 kaksi kilometriä
 - vuosiluokilla 7 – 9 kolme kilometriä.
- **Varkauden kaupunki ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa.** Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä.

Koulukuljetukset järjestetään **ensisijaisesti julkista joukkoliikennettä käyttäen** ja vasta toissijaisesti erillisin taksikuljetuksin.



2 PERUSOPETUKSEN KULJETUKSET

Varkauden kaupunki myöntää perusopetuksessa oleville oppilaille koulukuljetuksen omaan lähikouluun tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia seuraavin perustein:

- **Koulumatkan pituuden perusteella**
 - 1.-2. luokan oppilaalle, jonka koulumatka ylittää 3 km
 - 3.-9. luokan oppilaalle, jonka koulumatka ylittää 5 km
- **Matka bussipysäkille**
 - Matka bussipysäkille yli 2 km / vuosiluokkien 1 – 6 oppilaat
 - Matka bussipysäkille yli 3 km / vuosiluokkien 7 – 9 oppilaat
- **Koulumatkan pituus ajallisesti ylittyy**
 - Koulumatkan pituus ajallisesti ylittää 2,5 h / oppilas lukuvuoden alkaessa 12 v.
 - Koulumatkan pituus ajallisesti ylittää 3h / oppilas lukuvuoden alkaessa 13 v.
- **Mikäli oppilas kävelee osan koulumatkasta**, huomioidaan, ettei koulumatkoihin käytettävä aika ylitä perusopetuslain asettamia enimmäisaikoja. Koulumatkaan käytettyyn kokonaisaikaan lasketaan myös oppilaan koulumatkaan käyttämä kävelyaika.
- Kuntaliiton suosituksen mukaan oppilaan kävelyaika/ kilometri lasketaan kaavalla:

Ikä	Kävelyaika (min/km)	Ikä	Kävelyaika (min/km)
5	16	11	11,8
6	15	12	11,6
7	14	13	11,4
8	13	14	11,2
9	12,5	15	11
10	12	16	10,8

2.1 POIKKEUSKULJETUKSET

2.1.1 KOULUMATKAN VAARALLISUUS

Koulumatkan vaarallisuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Jos koulumatka tai osa koulumatkasta todetaan liian vaaralliseksi, kunta voi järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia saattoavustuksen muodossa oppilaan kuljettamisesta.



Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. **Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista.** Mahdolliset arvioinnit ja suositukset eivät velvoita kuntaa päätöstä tehtäessä.

2.1.2 PETOKYYDIT

Pelkkä petojen esiintyminen ei ole kuljetuksen myöntämisperuste, vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai jatkuvaa liikkumista asuntojen tai koulumatkojen välittömässä läheisyydessä. Petokyydit myönnetään kirjallisesta hakemuksesta tapauskohtaisesti ja huoltajan tulee liittää hakemuksen liitteeksi riistanhoitopiirin, riistanhoitoyhdistyksen tai petojen liikkeitä ja petokantaa laskevien tahojen lausunto/lausunnot.

2.1.3 KOULUMATKAN VAIKEUS TAI RASITTAVUUS

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella **edellyttää aina asiantuntijan** (esim. lääkäri) **lausuntoa**. Lausunnosta tulee ilmetä selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi, mille ajanjaksolle kuljetusten järjestämistä suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Asiantuntijalausunnot on toimitettava hakemuksen liitteeksi joka lukuvuosi uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväisluonteisia.

Asiantuntijan lausunto kuljetuksen järjestämisestä ei ole vielä riittävä peruste kuljetuksen saamiselle, vaan viranhaltija, jonka tehtäviin kuuluu ratkaista asia päättää kuljetuksen tarpeellisuuden ja laajuuden.

Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella (20i §) (HE 114/2024).

2.1.4 TILAPÄINEN KULJETUS

Tilapäinen kuljetus sairauden tai tapaturman johdosta järjestetään ainoastaan lääkärintodistuksen perusteella. Todistuksesta on käytävä ilmi kuljetuksen tarve ja ajankohta. Koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava kolme arkipäivää siitä päivästä lukien, jona asiantuntijalausunto on saapunut kuntaan.

Henkilökohtaisista tarpeista johtuvia kuljetuksia ei järjestetä, esimerkiksi lääkäri, hammashoito tai terapiat. Vain koulun toiminnasta johtuvat tilapäiset poikkeukset säännöllisiin kuljetusreitteihin ja aikatauluihin huomioidaan.



3 SAATTOAVUSTUS

Huoltajille maksetaan perusopetuksen oppilaan kuljettamisesta korvausta pääasiassa tilanteissa, jossa oppilaan sijoittaminen olemassa oleviin reitteihin olisi hankalaa oppilaan asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan sairaudesta/vammasta johtuvan erityisen syyn vuoksi. Jos oppilaan kuljettaminen voidaan kunnan toimesta järjestää ilman ongelmia, ei huoltajalle makseta korvausta oppilaan kuljettamisesta, vaikka hän koulukuljetuksen hoitaisikin.

Saattoavustusta haetaan ennen kuljetuksen aloittamista. Saattoavustusta ei makseta takautuvasti. Saattoavustuksen suuruus on puolet verovapaasta kilometrikorvauksesta (vero.fi).

4 MUUSSA KUIN LÄHIKOULUSSA TAI VIERAASSA KUNNASSA KOULUA KÄYVÄT OPPILAAT

- **Varkauden kaupungin oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu.** Oppilaan halutessa jatkaa aloittamassaan koulussa oppilaalle tehdään päätös toissijaisesta koulupaikasta, jolloin huoltaja vastaa koulumatkakustannuksista ja -järjestelyistä.
- **Varkauden kaupungin oppilas haluaa aloittaa koulunkäynnin vieraan kunnan koulussa.** Varkauden kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja, mikäli oppilas huoltajien hakemuksen perusteella käy muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa koulussa.
- **Varkauden kaupungin oppilas muuttaa muuhun kuntaan.** Oppilaalle tehdään päätös toissijaisesta koulupaikasta. Varkauden kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.
- **Vieraskuntalainen haluaa aloittaa koulunkäynnin varkaudessa.** Varkauden kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

5 AAMU JA – ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KULJETUKSET

Aamu - ja iltapäivätoiminnan matkat eivät kuulu koulukuljetusten piiriin.

Mikäli kuljetusedun piirissä oleva lapsi ei osallistu iltapäivätoimintaan, on hänellä oikeus kuljetusetuun heti koulupäivän päättyessä.

Oppilaille, joille on tehty oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva päätös vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella, voi olla oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen iltapäivätoiminnasta.



6 ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Esiopetuksen kuljetusten järjestämisessä sovelletaan samoja yleisiä periaatteita kuin perusopetuksen koulukuljetusten järjestämisessä (perusopetuslaki § 32). Kunta järjestää oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen lapsen kotia lähimpänä olevaan esiopetuspaikkaan, kun matka ylittää 3 km.

Huoltajille maksetaan esiopetuksen oppilaan kuljettamisesta korvausta pääasiassa tilanteissa, jossa oppilaan sijoittaminen olemassa oleviin reitteihin olisi hankalaa oppilaan asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan sairaudesta/vammasta johtuvan erityisen syyn vuoksi. Jos oppilaan kuljettaminen voidaan kunnan toimesta järjestää ilman ongelmia, ei huoltajalle makseta korvausta oppilaan kuljettamisesta, vaikka hän koulukuljetuksen hoitaisikin.

Saattoavustusta haetaan ennen kuljetuksen aloittamista. Saattoavustusta ei makseta takautuvasti. Saattoavustuksen suuruus on puolet verovapaasta kilometrikorvauksesta (vero.fi).

Mikäli koulukuljetuksen piiriin kuuluva esikoululainen ei osallistu leikkitoimintaan on hänellä oikeus kuljetus/saattoavustukseen heti esiopetus päivän päättyessä.

Yleisenä periaatteena on, että huoltajat tuovat ja hakevat lapsensa esiopetuksesta.

7 KOULUKULJETUSEDUN HAKEMINEN ESI- JA PERUSOPETUS

Esiopetus: Huoltaja anoo lastensa koulumatkan järjestämistä, jos koulumatka on yli 3 km.

Perusopetus: Huoltajan ei tarvitse erikseen anoa lastensa koulumatkan järjestämistä, jos koulumatka on lautakunnan päättämien matkarajojen mukainen (1.–2. luokan oppilailla yli 3 km, 3.–9. luokan oppilailla yli 5 km).

Oppilashuollollisissa erityistapauksissa koulukuljetusta haetaan kaupungin verkkosivulla olevalla hakemuksella tai sähköisesti (tulossa ja siitä tiedotetaan huoltajia myöhemmin). Mikäli kuljetusetuutta haetaan asiantuntijan lausunnon (esim. lääkäri) perusteella, on lausunto toimitettava hakemuksen liitteeksi.

Saattoavustusta haetaan kaupungin verkkosivulla olevalla hakemuksella.

Koulukuljetushaku koskee seuraavia oppilaita:

- Esiopetus oppilaat
- Tulevat 1. luokan oppilaat
- Tulevat 3. luokan oppilaat



- Tulevat 7. luokan oppilaat

Koulukuljetuspäätökset tehdään kevään ja kesän aikana. Kun hakemus on käsitelty ja päätös tehty annetaan se tiedoksi huoltajille kirjeitse.

8 KULJETUKSEN AIKANA

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- **Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa** myös koulumatkan aikana.
- **Koulukuljetukseen oikeuttava linja-autokortti** on aina esitettävä kyytiin noustessa.
- **Korttia saa käyttää vain koulumatkaan** ja kortti on henkilökohtainen eli sitä ei saa antaa tai lainata muille.
- **Kortista tulee pitää hyvää huolta.** Kadonneen tai tahallaan käyttökelvottomaksi vaurioitetun matkakortin joutuu oppilas korvaamaan saadakseen tilalle uuden kortin.
- **Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä.** Linja-autossa ja kouluautossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni. Jos liikenneturvallisuutta vaarannetaan kuljetuksen aikana, koulun rehtori ottaa yhteyttä oppilaan kotiin ja varoittaa huoltajia, että autoilija voi kieltäytyä ottamasta kyytiinsä liikenneturvallisuutta vaarantavan matkustajan.
- **Linja-auton tai kouluauton kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla.**
- **Koulukuljetukseen saa ottaa kyytiin** vain sellaisia **urheiluvälineitä** tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljettaa asianmukaisesti pakattuina (esim. luistimissa teräsuojat).
- **Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta**, jos hän myöhästyy pysäkiltä tai lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kodista. **Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovitulla pysäkillä**, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä.
- **Jos linja-auto tai taksi ei saavukaan pysäkillä** oppilaan on syytä odottaa noutopaikassa kohtuulliseksi katsottava aika (kuitenkin vähintään 15 minuuttia).

Koulukuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 10 minuutin kuluessa sovittusta ajasta.



9 KULJETUKSEN YLEISET OHJEET

Huoltajat vastaavat siitä, että

- oppilas on ajoissa hakupaikalla
- hakupaikka on esteetön eri vuodenaikoina
- oppilas on pukeutunut sään mukaisesti
- oppilas käyttää pimeällä heijastinta
- oppilaalla on repussa huoltajan yhteystiedot

Huoltajan tulee selvittää linja-autojen aikataulut ja harjoiteltava linja-autolla kulkemista.

Huoltaja vastaa aina pysäkin ja kodin välisen matkan turvallisesta kulkemisesta.

Huoltajan **tulee ilmoittaa kyytimuutoksista** välittömästi suoraan kuljetuksen järjestäjälle.

Huoltajan on hyvä ilmoittaa liikennöitsijälle oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista, sairauksista ym., jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin, (koulu ei voi antaa ilmoituksia ilman vanhempien suostumusta).

Huoltajan velvollisuus on **perua koulukyyti**,
jos lapsi ei sitä tarvitse.

10 ONGELMATILANTEET

Jos sattuu onnettomuus?

Varkauden kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa ja koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajia tapahtuneesta.

Jos linja-auto tai taksi ei saavukaan pysäkille?

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muusta erityisestä syystä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen lukuun ottamatta ylivoimaista estettä (Force Majeure). Oppilaan ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta loputtomiin, vaan on parasta, että hän menee takaisin kotiinsa ja ilmoittaa tapahtuneesta koululle. Jos keliolosuhteet estävät normaalien



pysäkkien käyttämisen, on kuljettajalla oikeus jättää tai noutaa koululaiset lähimmältä turvalliselta paikalta (laki siitä, että koulupysäköinti ei saa vaarantaa muiden tiellä liikkuvien turvallisuutta).

Jos sattuu vahinko- tai ilkivaltatapaus?

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kaupunki ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja

Jos tie ei ole liikennöitävässä kunnossa?

Yksitystien hoitokunta tai toimitsijamies huolehtii ja vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa. Mikäli tiellä ei pystytä ajamaan koulukyytejä, taksiautoilija ilmoittaa asiasta suoraan huoltajille sekä kuljetuksen järjestäjälle. Korvaavia kuljetuksia ei järjestetä.

Jos kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä?

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan kuljetuksen järjestäjälle.